

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16154
Tarih : 02.02.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Nefret saikiyle işlenen suçların nitelikli halinin ve nefret suçunun yeniden düzenlenmesi amacıyla Türk Ceza Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Gülistan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

Sezai TEMELLİ
DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İnsan Haklarını İnceleme
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 4-2-2026	Esas No: 2/3503

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK. 1 G.
03 Subat 2026
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
03 Subat 2026
No: 1791931

GENEL GEREKÇE

Nefret suçu, mağdurun kişisel özelliklerinden bağımsız olarak, mağdurun gerçek ya da algılanan ırkı, etnik kökeni, dili, dini, cinsiyeti, cinsel yönelimi, cinsiyet kimliği, engellilik durumu, yaşı veya benzeri ortak bir özelliğe sahip olduğu varsayılan bir gruba aidiyeti nedeniyle işlenen suçlardır. Bu suçlarda hedef yalnızca birey değil, bireyin mensubu olduğu toplumsal gruptur. Failin suç işleme motivasyonunu ise önyargı ve nefret oluşturmaktadır. Bu yönüyle nefret suçları, yalnızca bireysel zarar doğurmakla kalmamakta; toplumsal barışı, eşit yurttaşlık ilkesini ve demokratik düzeni doğrudan tehdit etmektedir.

Nefret söylemi ise belirli kişi ya da gruplara karşı, sahip oldukları ya da sahip oldukları varsayılan özellikler temelinde nefret, düşmanlık, ayrımcılık veya şiddeti yayan, teşvik eden ya da meşrulaştıran ifade biçimlerini kapsamaktadır. Nefret söylemi, çoğu zaman nefret suçlarının öncülü ve meşrulaştırıcı zemini olarak işlev görmektedir; ayrımcı ve dışlayıcı pratikleri beslemektedir.

Uluslararası insan hakları hukuku, nefret söylemi ve nefret suçlarıyla mücadeleli devletlerin temel yükümlülüklerinden biri olarak kabul etmektedir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, bütün insanların onur ve haklar bakımından eşit olduğunu vurgulamış; ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka görüş, ulusal veya sosyal köken gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin haklardan yararlanılacağını açıkça belirtmiştir.

Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, ırkçı propaganda ve faaliyetlerin yasaklanmasını, ırk ayrımcılığını teşvik eden fikirlerin yayılmasının ve bu amaçla örgütlenmenin cezalandırılmasını taraf devletler açısından açık bir yükümlülük haline getirmiştir. Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme ise ulusal, ırksal veya dinsel nefretin ayrımcılık, düşmanlık ya da şiddete kışkırtma biçimini almasının yasalarla yasaklanmasını öngörmektedir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 1997 tarihli 97(20) sayılı Tavsiye Kararı'nda nefret söylemi; ırkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve benzeri hoşgörüsüzlük biçimlerine dayalı olarak nefret, ayrımcılık ve düşmanlığı yayan veya teşvik eden tüm ifade biçimleri olarak tanımlanmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de içtihatlarında nefret söylemini ifade özgürlüğü kapsamında mutlak olarak korumamakta; bu tür ifadelerin demokratik toplum

düzeni bakımından ciddi tehlike oluşturmaları hâlinde devletlerin müdahale yükümlülüğünün bulunduğunu kabul etmektedir. Mahkeme, bir ifadenin nefret söylemi sayılabilmesi için mutlaka şiddete çağrı içermesinin gerekmediğini; belirli grupların aşağılanması, damgalanması veya karalanmasının da bu kapsamda değerlendirilebileceğini açıkça ortaya koymuştur.

İrkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) ise üye devletlere, nefret saikiyle işlenen suçların ceza mevzuatında açık biçimde tanımlanmasını ve bu saikin cezayı ağırlaştırıcı neden olarak düzenlenmesini önermektedir. ECRI'nin Türkiye'ye ilişkin Altıncı İzleme Raporu'nda nefret söylemi ve nefret suçlarının özellikle medya ve siyasal söylem alanında artış gösterdiği; Kürtler, Aleviler, Romanlar, LGBTİ+'lar, göçmenler ve mülteciler gibi birçok grubun sistematik biçimde hedef alındığı vurgulanmıştır. Raporda, devletin bu alanda kapsamlı ve etkili bir yasal ve kurumsal çerçeve oluşturmaları gerektiği açıkça ifade edilmiştir.

Buna karşın Türkiye'de nefret suçları ve nefret söylemine ilişkin kapsamlı, açık ve etkili bir ceza hukuku düzenlemesi bulunmamaktadır. Türk Ceza Kanunu'nun 122. maddesi "Nefret ve Ayrımcılık" başlığını taşımakla birlikte, nefret suçunun temel unsurlarını karşılamaktan uzaktır. Maddede, nefret saikiyle işlenen temel suçlar düzenlenmemiş; yalnızca sınırlı bazı ayrımcı fiiller suç olarak tanımlanmıştır. Ayrıca cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve etnik köken gibi uluslararası hukukta açıkça korunan ayrımcılık temellerinin madde metninde yer almaması, düzenlemeyi daha da işlevsiz kılmaktadır.

Türk Ceza Kanunu'nda yer alan bazı suç tipleri (hakaret, halkı kin ve düşmanlığa tahrik, ibadethanelere zarar verme gibi) nefret saikiyle işlenebilecek nitelikte olsa da, bu saikin suçun unsuru veya cezayı ağırlaştırıcı neden olarak açıkça düzenlenmemiş olması, nefret suçlarıyla etkin mücadeleyi imkânsız hâle getirmektedir. Bu durum, cezasızlık algısını güçlendirmekte ve hedef alınan toplumsal grupların adalete erişimini zayıflatmaktadır.

Türkiye'de yaşanan Hrant Dink cinayeti, Madımak Katliamı, Kürtlere, Alevilere, gayrimüslimlere, Romanlara, göçmenlere, LGBTİ+ bireylere, kadınlara yönelik çok sayıda hem fiziksel hem sözlü saldırı, nefret suçlarının münferit değil yapısal bir sorun olduğunu açıkça göstermektedir. Son olarak 2025 yılında bir spor müsabakasında Kürt siyasetçi Leyla Zana'ya yönelik cinsiyetçi, ırkçı ve nefret içeren tezahüratlar karşısında etkili bir ceza soruşturması yürütülmemesi, mevcut yasal çerçevenin yetersizliğini bir kez daha ortaya koymuştur. Şüphesiz yasal çerçeve de yeterli olmayıp nefret suçlarının cezalandırılabilmesi

için insan haklarına dayalı demokratik bir hukuk devletinin ve yargı bağımsızlığının varlığı şarttır.

Nefret suçlarının ceza mevzuatında açık ve kapsayıcı biçimde düzenlenmesi, suçun mağdurları açısından gördüğü zararların telafisinin yanı sıra; toplumsal barışın, eşit yurttaşlığın ve demokratik hukuk devletinin korunması açısından da zorunludur. Bu kanun teklifiyle, nefret saikiyle işlenen suçların açık biçimde tanımlanması, korunan grupların uluslararası insan hakları standartlarına uygun şekilde belirlenmesi ve nefret suçlarıyla etkin mücadele edilmesine yönelik yasal boşluğun giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Nefret saiki deyiminin tanımı yapılmıştır.

MADDE 2- Kasten insan öldürme suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 3- Kasten yaralama suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 4- İşkence suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 5- Eziyet suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 6- Cinsel saldırı suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 7- Çocukların cinsel istismarı suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 8- Cinsel taciz suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 9- Tehdit suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 10- Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 11- Eğitim ve öğretimin engellenmesi, kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi, siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi, inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme, konut dokunulmazlığının ihlali ile iş ve çalışma hürriyetinin ihlali suçlarının nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 12- Haksız arama suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 13- Nefret ve ayrımcılık suçu yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 14- Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 15- Israrlı takip suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 16- Hakaret suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 17- Kişinin hatırasına hakaret suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 18- Nitelikli yağma suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 19- Mala zarar verme suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 20- İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 21- Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 22- Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit, suç işlemeye tahrik, suç ve suçluyu övme, halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama, kanunlara uymamaya tahrik, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçlarının nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 23- Yürürlük maddesidir.

MADDE 24- Yürütme maddesidir.

TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir:

“k) Nefret saiki deyiminden; herhangi bir kişi veya grubun ya da o kişi veya grupla bağlantılı bir kişi veya grubun, kişi veya grubun ait olduğu ırk, milliyet, etnik köken, renk, dini inanç veya inançsızlık, siyasi görüş, dil, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, fiziksel veya zihinsel engellilik, sağlık durumu veya yaş nedenleriyle düşmanlık, ayrımcılık veya şiddeti yaymak, teşvik etmek ya da meşrulaştırmak amacıyla”

MADDE 2 –5237 sayılı Kanunun 82'nci maddesinin 1'inci fıkrasına “l” bendi eklenmiştir.

“l) Nefret saikiyle,”

MADDE 3–5237 sayılı Kanunun 86'ncı maddesinin 2'nci fıkrasına “g” bendi eklenmiştir.

“g) Nefret saikiyle,”

MADDE 4–5237 sayılı Kanunun 94’üncü maddesinin 2’nci fıkrasına “c” bendi eklenmiştir.

“ c) veya nefret saikiyle,”

MADDE 5–5237 sayılı Kanunun 96’ncı maddesinin 2’nci fıkrasına “c” bendi eklenmiştir.

“c) veya nefret saikiyle, ”

MADDE 6–5237 sayılı Kanunun 102’nci maddesinin 3’ncü fıkrasına “f” bendi eklenmiştir.

“f) nefret saikiyle”

MADDE 7–5237 sayılı Kanunun 103’üncü maddesinin 3’ncü fıkrasına “f” bendi eklenmiştir.

“f) nefret saikiyle”

MADDE 8– 5237 sayılı Kanunun 105’inci maddesine 2’nci fıkrasına “f” bendi eklenmiştir.

“f) nefret saikiyle”

MADDE 9– 5237 sayılı Kanunun 106’ncı maddesinin 2’nci fıkrasına “e” bendi eklenmiştir.

“e) nefret saikiyle”

MADDE 10– 5237 sayılı Kanunun 109’uncu maddesinin 3’üncü fıkrasına “g” bendi eklenmiştir:

“g) nefret saikiyle ,”

MADDE 11– 5237 sayılı Kanunun 119’uncu maddesinin 1’inci fıkrasına “f” bendi eklenmiştir:

“f) nefret saikiyle ,”

MADDE 12–5237 sayılı Kanunun 120’nci maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hukuka aykırı olarak üzeri aranan kişi nefret saikiyle hedef alınmışsa suça verilen ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 13– 5237 sayılı Kanunun 122’nci maddesi aşağıdaki şekilde değıştirilmiştir.

“(1) Nefret saikiyle,

a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini,

b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını,

c) Bir kişinin işe alınmasını,

d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını,

engelleyen veya nefret söyleminde bulunan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDE 14- 5237 sayılı Kanunun 123’üncü maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Huzur ve sükunu bozulan kişi nefret saikiyle hedef alınmışsa suça verilen ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 15- 5237 sayılı Kanunun 123/A maddesinin 2’nci fıkrasına “d” bendi eklenmiştir:

“d) nefret saikiyle ,”

MADDE 16- 5237 sayılı Kanunun 125’inci maddesinin 3’üncü fıkrasına “d” bendi eklenmiştir:

“d) nefret saikiyle ,”

MADDE 17- 5237 sayılı Kanunun 130’uncu maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hatırasına hakaret edilen kişi nefret saikiyle hedef alınmışsa suça verilen ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun 149'uncu maddesinin 1'nci fıkrasına "ı" bendi eklenmiştir.

"ı) nefret saikiyle "

MADDE 19- 5237 sayılı Kanunun 152'nci maddesinin 2'nci fıkrasına "d" bendi eklenmiştir:

"d) nefret saikiyle"

MADDE 20– 5237 sayılı Kanunun 153'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında yer alan "tahkir maksadıyla" ifadesinden sonra gelmek üzere "veya nefret saikiyle" ifadesi eklenmiştir.

MADDE 21– 5237 sayılı Kanunun 170'inci maddesinin 2'nci fıkrasına "veya nefret saikiyle" ifadesi eklenmiştir.

MADDE 22– 5237 sayılı Kanunun 218'inci maddesinin ilk cümlesine "veya nefret saikiyle" ifadesi eklenmiştir.

MADDE 23 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 24- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.